

LIST PASTERSKI
ARCYBISKUPA METROPOLITY POZNAŃSKIEGO
NA WIELKI POST ROKU PAŃSKIEGO 2021

Umiłowani Bracia i Siostry, Drodzy Archidiecezjanie!

W Środę Popielcową rozpoczęliśmy Wielki Post, czas przygotowania do Świąt Paschalnych. Przed nami droga, która ma nam pomóc w odkryciu Bożej miłości, objawionej w osobie Jezusa Chrystusa i w Jego dziele przejścia przez mękę, śmierć do zmartwychwstania.

Wielkopostna droga jest swego rodzaju projektem duchowym, jaki możemy realizować na trzech ścieżkach wskazanych przez samego Pana Jezusa w odczytanej w Środę Popielcową Ewangelii. Tymi ścieżkami są: modlitwa, post i jałmużna (Mt 6,1-6.16-18).

Modlitwa

Pierwszą ścieżką w życiu duchowym jest modlitwa. Z jednej strony stanowi ona sposób pogłębiania osobistej więzi z Bogiem, z drugiej zaś prowadzi ona do otwarcia człowieka na plan, jaki wobec niego ma Pan Bóg. Nieprzypadkowo Jezus uczył swoich uczniów w modlitwie „Ojcze nasz”: „niech Twoja wola spełnia się na ziemi, tak jak i w niebie” (Mt 6,10 b). Bez osobistej zgody na wolę Bożą cały sens modlitwy, jak i innych praktyk religijnych, jest wypaczony. Otwarcie się na pełnienie woli Bożej jest podstawowym warunkiem życia chrześcijańskiego, bez którego trudno w ogóle mówić o miłości do Boga. Modlitwa jest jakby papierkiem lakmusowym naszej wiary. Gdy poświęcamy czas na modlitwę, pozwalamy naszemu sercu odkryć ukryte kłamstwa, którymi zwodzimy samych siebie (Benedykt XVI, *Spe salvi*, 33).

W Wielkim Poście warto więcej czasu poświęcić na rozmowę z Bogiem, nauczyć się także innych sposobów zwracania się do Niego aniżeli te, jakie praktykujemy od dawna. Dobry modlitewnik czy książka na ten temat mogą być dla nas stosowną pomocą. Ale najważniejszą modlitwą jest Eucharystia. Wielki Post wzywa nas szczególnie nagle do uczestniczenia we Mszy Świętej niedzielnej, a być może także codziennej. Niech w tym czasie bliska nam będzie modlitwa przed Najświętszym Sakramentem, zwłaszcza tam, gdzie Pan Jezus czeka na nas w kaplicach adoracji. Te dni mają swój szczególny modlitewny rys pasyjny, gdy poprzez nabożeństwa Męki Pańskiej rozważamy, jaką cenę Bóg zapłacił za nasze zbawienie. Zaplanujmy ten czas tak, by być obecnym na Gorzkich Żalach i Drodze Krzyżowej, przeżywanych w świątyni, czy też – jeśli nie będzie to możliwe – u siebie w domu.

Post

Drugą ścieżką życia duchowego jest post. Święty Piotr Chryzolog uczy: „Post jest duszą modlitwy, a miłosierdzie jest siłą napędową postu. A więc jeśli modlisz się, to powinienesz też pościć; jeśli pościsz, to jednocześnie okazuj innym miłosierdzie. Jeżeli chcesz, aby twoja

modlitwa została wysłuchana, wysłuchaj próśb innych ludzi. Jeśli nie zamkniesz swoich uszu na innych, to otworzysz ucho Boga na ciebie”. Nie sposób dobrze wypowiedzieć siebie bez postu, czyli bez umartwienia poządliwości, miłości własnej czy też chorych ambicji. Takie rozumienie postu wymaga jednak dogłębnej znajomości samego siebie, nierzadko uzyskanej w oparciu o pomoc kierownika duchowego czy stałego spowiednika. Często zdarza się niektórym pobożnym osobom, że w swoich ascetycznych zapędach „przecieżają komara, a połykają wielbłąda” (Mt 23,23).

A zatem podejmiemy w tych dniach nasze wyrzeczenia postne. Nie są one celem samym w sobie, ale stanowią narzędzie pozwalające uporządkować nasze życie poprzez ograniczenie posiłków, czy rezygnację z zajęć, które nie są konieczne, a zabierają nam sporo czasu. Ład wewnętrzny domaga się pracy na sobą, nad własnym charakterem, nad własnymi uczuciami, nad całą sferą życia duchowego. Zyskany czas możemy poświęcić na budowanie relacji z bliźnimi, a zaoszczędzone przez post pieniądze możemy przekazać ubogim.

Jałmużna

I tu dochodzimy do trzeciej ścieżki życia duchowego – do jałmużny. Tylko w wąskim znaczeniu stanowi ona datek przekazany osobie potrzebującej. W szerokim sensie idzie o całościową postawę czynnej miłości wobec innych ludzi. Wiąże się to ściśle z odkryciem własnych talentów i służeniem nimi osobom potrzebującym. Święty Jan Chryzostom uczył, że: „jałmużna jest matką miłości; jest lekarstwem na grzechy nasze, ona dusze nasze z brudów grzechowych oczyszcza, ona jest drabiną aż do nieba sięgającą”. Praktykowanie jałmużny uwalnia nas od chciwości i pomaga nam odkryć, że drugi człowiek jest moim bratem – a to, co mam, nie jest nigdy tylko moje. Każda jałmużna jest sposobnością uczestniczenia w Opatrzności Boga względem Jego dzieci.

Jeśli dzięki praktyce postu oszczędzimy pieniądze czy produkty żywnościowe – nawet jeśli będzie tego niewiele – przykażmy to ludziom potrzebującym. W samym tylko Poznaniu każdego dnia przy czterech domach zakonnych około tysiąca osób otrzymuje posiłek. Zorientujmy się, jaką inicjatywę charytatywną możemy wesprzeć. Szczególnie proszę o pomoc dla tych dzieł, które służą chorym dzieciom, samotnym matkom czy rodzinom wychowującym dzieci z niepełnosprawnością. Wiele takich inicjatyw podejmuje Caritas naszej archidiecezji. Bardzo cieszy mnie inicjatywa naszych księży, którzy swoją kapłańską jałmużną postną wspomogą Dom Samotnej Matki, prowadzony przez siostry Matki Bożej Miłosierdzia w Kiekrzu koło Poznania.

Przeżywanie Wielkiego Postu w miłości oznacza też opiekę nad tymi, którzy cierpią, którzy są opuszczeni lub udręczeni z powodu pandemii i choroby Covid-19. W kontekście wielkiej niepewności jutra ofiarujemy wraz z naszym gestem miłości słowo ufności, i sprawmy, aby nasz bliźni poczuł się kochany przez Boga i ludzi (por. Orędzie papieża Franciszka na Wielki Post 2021).

Odejścia od Kościoła

Bardzo proszę Was również – Drodzy Siostry i Bracia – abyście zechcieli ofiarować swoje modlitwy i post szczególnie w intencji tych, którzy w ostatnim czasie zadeklarowali swoje

odejście od Boga i Kościoła, składając na ręce swoich proboszczów akt apostazji. Wielu z nich – jak sami to piszą – nie miało żadnego kontaktu z parafią, nie prowadziło życia sakramentalnego i nie akceptowało faktu, że zostali ochrzczeni jako niemowlęta. Niektórzy żalą się, że – jako dzieci – zostali ochrzczeni „przemocą”, przed osiągnięciem wieku dojrzałości. Gdyby analogicznie stosować tę samą zasadę do szkolnictwa, wówczas naukę w szkole należałoby rozpoczynać dopiero w wieku osiemnastu lat. Niejednokrotnie nie podzielali oni zasad moralności chrześcijańskiej, a jednocześnie czują się zgorzeleni grzechami ludzi Kościoła. Wprawdzie niektóre osoby składające akt apostazji dały się zwieść antykościelnej propagandzie, jednakże – zdają sobie również sprawę z tego, że przyczyną odejścia niektórych był także brak czytelnego świadectwa wiary z naszej strony. Te decyzje są powodem cierpienia i podziałów w wielu rodzinach. Dla każdego, kto oddala się od Boga i porzuca wspólnotę Kościoła, istnieje droga powrotu, ale wiedzie ona tylko poprzez nawrócenie. Proszę Was wszystkich, Drodzy Diecezjanie, o ofiarowanie modlitwy i postu w tych intencjach.

Nawracajmy się

Wielkopostne wezwanie do nawrócenia trzeba odczytać jako skierowane do każdego nas; do Ciebie i do mnie. Prorok Joel, w odczytanym w Popielec słowie wołał do nas: „rozdzierajcie jednak serca wasze, a nie szaty” (Jl 2,12). Nie możemy poprzestać na zewnętrznych gestach i praktykach pokutnych. One są ważne, ale nie znaczą wiele, jeśli nie przeobrażają na lepsze naszych serc. Serca „rozdarte” to serca otwarte na Boże słowo, na moc sakramentów, zwłaszcza sakramentu pokuty i Eucharystii. Serca „rozdarte”, to serca zapraszające Jezusa, by wypełnił je swoją miłością. Serce „rozdarte” wreszcie to serce gościnne, gotowe przyjąć tych, którzy są w potrzebie. Uczyńmy więc rzetelny wielkopostny rachunek sumienia i pojednajmy się z Bogiem. Niech udziałem każdego z nas stanie się pragnienie psalmisty:

„Stwórz, Boże, we mnie serce czyste
i odnow we mnie moc ducha.
Przywróć mi radość Twojego zbawienia
i wzmocnij mnie duchem ofiarnym” (Ps 51).

Niech Maryja, Matka Zbawiciela, trwająca w sercu Kościoła, wspiera nas swoją troskliwą obecnością, a łaska Chrystusa niech towarzyszy nam w naszej wędrówce ku światłu Wielkiej Nocy.

Na trud wielkopostnego nawrócenia każdemu i każdej z Was z serca błogosławię.

† Stanisław Gądecki
Arcybiskup Metropolita Poznański

Pierwsza niedziela Wielkiego Postu.
Poznań, 21 lutego 2021 roku.